

Fra: Ola Midttun (Ola.Midttun@fiskeridir.no)

Sendt: 10.11.2014 15:48:23

Til:

Kopi: Hordaland Fylkeskommune - Postmottak

Emne: Osterøy kommune Hordaland - Oppstart av planarbeid og høyring av planprogram for kommunedelplan for strandsona 2015-2025 - uttale

Vedlegg:

Osterøy Kommune

Sakshandsamar: Ola Midttun

Telefon: 46888567

Seksjon: Region Vest forvaltningsseksjon

5282 LONEVÅG

Vår referanse: 14/12416

Dykkar referanse: 14/3495 - 14/16313

Vår dato: 10.11.2014

Dykkar dato: 29.09.2014

Att: Jostein Klette

Elektronisk post

OSTERØY KOMMUNE HORDALAND – OPPSTART AV PLANARBEID OG HØYRING AV PLANPROGRAM FOR KOMMUNEDELPLAN FOR STRANDSONA 2015-2025 - UTTALE

Vi viser til brev av 29.09.2014 frå Osterøy kommune med melding om oppstart av planarbeid og høyring av planprogram for kommunedelplan for strandsona 2015 – 2025.

Om planprogrammet

Jf oppstartsmeldinga er føremålet med planarbeidet å lage ein arealplan som skal fungere som eit styrande dokument for arealforvaltninga i strandsona. Planen skal ivareta muligheit for friluftsliv, næringsutvikling, viktige naturverdiar og sikre innbyggjarar og andre tilgang til sjø. I tillegg skal lokalisering og tal på akvakulturlokalitetar vurderast. Planen vil omfatte heile kommunen si strandsona frå sjø og 100 meter inn på land eller lengre der kartlagd strandsona går lenger inn. Frå strandsona og ut i sjø går planavgrensinga ut til kommunegrensa.

Innspel til planprogrammet

Fiskeridirektoratet region vest meiner at planprogrammet gjev god oversikt over tema og målsettingar tilknytt forvaltning av strandsona. Når det gjeld revisjon av akvakulturområda, som også er definert som ein del av planarbeidet, meiner vi at programmet er mangelfult. Fiskeridirektoratet forventar at kommunen set opp eit utfyllande planprogram der ein spesifiserer nærare kva som er målsettingar for akvakultur i sjøområda og korleis ein vil oppfylle slike målsettingar.

- *Målsettingar for arealbruk i sjøområda og akvakultur*

Oppstartsmeldinga tek for seg bakgrunnen for arealavgrensing i sjø:

«Bakgrunnen for denne avgrensinga i sjø er at det er avsett mange område for akvakultur i sjø som går inn til land i kommunen, og kommunen vil revidera arealbruken i sjø med tanke på lokalisering og tal på akvakulturlokalitetar».

I kapitlet 'Næring' på s. 10 i programmet vert akvakulturområda teke opp på bakgrunn av næringsområde i sjø som ikkje vert nytta:

«Det må vurderast korleis ein skal nytte eksisterande næringsområde utan aktivitet. Planen må ta stilling til trongen for lokalisering av akvakulturområde. Fleire av akvakulturområda fjernast frå arealplanen og det må vurderast kva som er ein hensiktsmessig struktur for å sikre ei berekraftig næring».

Vi meiner også at informasjonen som vert gjeve om akvakultur i sjøområda er sparsam og misvisande:

«...I kystsona til kommunen ligg det 15 akvakulturområde i kommuneplanen sin arealdel. Det er ikkje aktivitet på mange av desse...».

Akvakultur er ei stor næring i Osterøy kommune, og p.d. er det gjeve løyve til matfiskproduksjon ved i alt 9 sjølokalitetar. I tillegg er det etablert fleire landbaserte anlegg for produksjon av yngel og settefisk, og på Valestrandsfossen ligg lakseslakteri og fiskeforedling. I lys av storleiken havbruksnæringa har i Osterøy og kva betydning den har for kommunen, meiner Fiskeridirektoratet at kommunen i større grad må setje fokus på korleis ein kan leggje til rette for næringa. Målsetting om å redusere talet på akvakulturområde for å frigjere areal for anna arealbruk, er ikkje i godt samsvar med nasjonale forventningane til kommunen si arealplanlegging. Ein avgjerande faktor for å kunne utnytte havbruksnæringa sitt produksjonspotensial er tilgang på eigna areal til sjømatproduksjon, og at areala som vert sett av til dette formålet, vert utnytta på ein best mogleg måte.

Fiskeridirektoratet si rolle og ansvar i arealplanlegginga

Fiskeristyresmaktene er ansvarlig for forvaltninga av dei levande marine ressursane, fiskerinæringa og kontroll med akvakulturnæringa. Fiskeridirektoratet sine regionar skal ta vare på desse interessene i det regionale og lokale planarbeidet. Planansvarleg, i dette tilfelle kommunen, har plikt etter Plan- og bygningslova å legge til rette for medverknad, mens Fiskeridirektoratet sine regionkontor har plikt til å delta. Dersom vi finn at planen ikkje tek tilstrekkeleg vare på sektorinteressene Fiskeridirektoratet forvaltar, kan vi fremme motsegn til planen.

Fiske som føremål i arealplanen

Alt fiske i sjøen vert regulert under Havressurslova med unntak av fiske etter villaks som vert regulert under Lakselova. I planlegging etter Plan- og bygningslova er det § 11-7 nr. 6 *Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhøyrande strandsoner* som nyttast for å fastsetje arealbruk for fiske i sjøområda. "Fiske" er definert blant underføremåla i § 11-7 nr. 6 og kan enten nyttast som føremål aleine, eller i kombinasjon med ein eller fleire av dei andre arealbruksføremåla som er definert under § 11-7 nr. 6. Vi gjer merksam på at "fiske", ikkje kan deles vidare inn i underkategoriar som t.d. "garnfelt", "linefelt" "låssettingsplass",

men skal synast som føremål "fiske" på plankartet, enten som ein-kategori område, eller i kombinasjon med ein eller fleire av dei andre underføremåla i § 11-7 nr. 6. Med heimel i § 11-11 *Bestemmelser til arealformål etter § 11-7 nr. 5 og 6* er det høve til å lage ei eiga forskrift til bruk og vern av vassflate, vassøyle og botn der fiske likevel kan definerast nærare dersom det er trong for det.

På generelt grunnlag ber vi kommunen om å leggje til rette for at fiske kan gå føre seg utan at anna arealbruk kjem til hinder for dette. Fiske kan i mange høve kombinerast med annan type arealbruk, men i einskilde sjøområde kan faste installasjonar som t.d. flytebyggjer, akvakulturanlegg og fortøyingssystem kome til hinder for fiskeri. Konfliktpotensial med anna arealbruk må derfor vurderast på bakgrunn av kva type fiske som går føre seg i området. Primært ber vi om at sjøområde som er viktige for fiskeri, og der anna arealbruk vil kome til hinder for reiskapsbruk, vert satt av med ein-kategori føremål "fiske". Typiske eksempel på slike område er viktige *låssettingsplassar* og sjøområde med stor verdi tilknytt fiske med *aktive fiskereiskap* som trål og snurrevad. Viktige område for fiskeri definerer vi som fangst- og oppbevaringsområde som vert rekna å ha stor bruksverdi for fiskeflåten utover dei som er heimehøyrende i kommunen. I sjøområda kor anna arealbruk i hovudsak ikkje kjem til hinder for fiske, kan fiske kombinerast med ein eller fleir av dei andre arealføremåla som er definert under § 11-7 nr. 6.

Akvakultur som føremål i arealplanen

Akvakulturverksemd vert regulert under Akvakulturlova og eit av vilkåra som må være oppfylte ved tildeling av løyve til akvakultur, er at tiltaket ikkje er i strid med vedteke arealplanar eller vernetiltak. I Plan- og bygningslova er akvakultur definert blant føremåla under § 11-7 nr. 6 "*Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhøyrende strandsoner*". Akvakultur nyttast som føremål i arealplanen innafor område kor kommunen kan tillate etablering av akvakultur. Akvakultur kan enten nyttast som føremål aleine, eller i kombinasjon med ein eller fleir av dei andre føremåla som er definert under § 11-7 nr. 6. § 11-11 nr. 3 gjev heimel for å lage føresegner til korleis akvakultur kan etablerast på overflata, i vassøyla og på botnen, og vidare har kommunen høve til å lage føresegner om kva artsgrupper eller artar av akvakultur som einskildvis eller i kombinasjon kan etablerast jf. § 11-11 nr. 7. Tildelingsmynde for akvakultur er frå 1.1.2010 lagt til fylkeskommunane og tilsvarande er retten til å fremme motsegn til arealplanar på vegne av akvakulturinteressene overført til fylkeskommunane frå same dato. Overføringa av forvaltningsoppgåver til fylkeskommunane fratrar likevel ikkje Fiskeridirektoratet sitt ansvar for å ivareta akvakulturnæringens interesser i samband med kommunen sin arealplanlegging. Fiskeridirektoratet er sektormynde som skal ta vare på nasjonale akvakulturinteresser og vi vil framleis kome med innspel til kommunen sin arealplan.

- Arealbruk på overflate, vassøyle og på botn

Anlegg i overflata med fortøyingssystem gjennom vassøyla til festepunkt på botnen vert å rekne som akvakultur og skal derfor medreknast i arealplanen. Lengda på fortøyingssystem vil avhenge av djupnetilhøve og topografi på botnen. Det er fleire eksempel på fortøyingssystem som strekk seg fleire kilometer frå anlegget i overflata, men som generell regel kan ein rekne at lengda på fortøyingssystema minimum vert 2 ½ gonge

djupna under anlegget. Konfliktpotensial med anna arealbruk vil variere frå overflata gjennom vassøyla og ned til forankring på botnen. For fiskarane er det sjeldan sjøve anlegget i overflata som skapar problem for deira verksemd, men fortøyingssystema og ankerfesta på sjøbotnen. Fortøyingar og ankerfeste kan skapa hefte for fiskereiskap, særleg botnreiskap, og slike installasjonar kan såleis representere konfliktpotensial med utøving av fiske. Etter ny Plan- og bygningslov med heimel i § 11-11 nr. 3, kan kommunen fastsetje reglar for differensiert arealbruk mellom overflate, vassøyle og botnen. Vi ser også § 11-11 nr. 3 som høveleg å nytte i samband med planlegging for akvakultur utan anlegg i overflata, som t.d. botnkultur.

Generelt ber vi kommunen om å sette av tilstrekkelege areal som sikrar vidare drift ved anlegg som er etablert i sjøområda. Det er viktig å avklåre den total arealbruka og kva trong det er å sette av areal på overflata, gjennom vassøyla og på botnen. Arealbruk for akvakultur skal ikkje kome til hinder for viktige fiskeriinteresser. Akvakultur er framleis ei næring i utvikling og bruk av ny teknologi og endring av rammebetingelser, vil spele stor rolle når det gjeld næringa si trong til areal. Eit døme på dette er overgangen frå kompakte stålanlegg til plastringanlegg som generelt krev meir plass i overflata. Sjøområda som er satt av for akvakultur i kommuneplanen er tilpassa 'gamal' teknologi, og planen tek ikkje høgde for å møte næringa si trong for å ta i bruk større areal som utviklinga har ført med seg. Primært ber vi kommunen om å vurdere arealbruken i sjøområda der næringa har fremma søknad om dispensasjon frå arealbruk etter gjeldande kommuneplan. Dei naturgjevne tilhøva i Bjørnefjorden er godt eigna for akvakultur og særleg gjeld dette lakseoppdrett. Potensiale er framleis ikkje utnytta fullt ut, og vi rår til at kommunen vurderer arealbruken i sjøområda som etter dagens plan ikkje er opne for akvakultur. I prinsippet bør akvakultur inngå som arealbrukskategori i område der akvakultur ikkje medfører reell konflikt med eit eller fleire av dei andre føremåla.

Omsynet til dei marine ressursområda og arealbruk i planen

Dei naturgjevne tilhøva og marine ressursane langs kysten av Norge gjev oss eit unikt fortrinn for produksjon av sjømat. Både fiskeri- og havbruksnæringa er avhengig av at dei marine ressursane og at dei vert forvalta på ein måte som gjev grunnlag for å oppretthalde og auke produksjonen. Under "Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold" driv Havforskningsinstituttet, NIVA og NGU kartlegging og verdiklassifisering av spesielle marine naturtypar og nøkkelområde for spesielle arter og bestandar i kystsona. Kartlegginga gjev god kunnskap om naturtypene og verdi, og kan nyttast som grunnlag for forvaltninga av kystsona, herundar kommunal arealplanlegging. Kartlegginga skjer iht. Direktoratet for naturforvaltning si handbok nr 19-2007 "Kartlegging av marint biologisk mangfold". Marine naturtypar og nøkkelområde vert delt inn i følgjande verdiklassar:

A: Svært viktig/nasjonalt viktig

B:

Viktig/regionalt viktig

C:

Lokalt viktig

Marint biologisk mangfold - data er tilgjengeleg i Naturbase under Miljødirektoratet, og gjennom kartverktøyet på Fiskeridirektoratet si heimeside.

- Gyte- og oppvekstområde for kysttorsk

Fiskeridirektoratet driv kartlegging av gyte- og oppvekstområde for fisk basert på intervju med lokalkjende kystfiskarar. Som del av kartlegging av marint biologisk mangfald, nyttar Havforskningsinstituttet Fiskeridirektoratet sin data som grunnlag for verifisering av gyteområde for kysttorsk. Kysttorsken er viktig for økosystema langs kysten, og er samstundes grunnlag for ein stor del av kystfiskeria. Det har vore nedgang i bestandane av kysttorsk gjennom fleire år, og situasjonen er framleis bekymringsfull, ifølgje havforskarane. Data om registrerte gyteområde og områda som til no er verifisert av Havforskningsinstituttet, finn i kartløysinga til Fiskeridirektoratet.

- Ålegras

Ålegras er botnhabitat og har stor verdi som leve- og beiteområde for ei rekkje artar, og er t.d. oppvekstområde for kysttorsk. Ålegraset er blant dei utvalde naturtypene i nasjonal kartlegging av biologisk mangfald, og er eit av dei biologiske kvalitetselementa i Vassforskrifta. Samstundes er ålegras ein trua naturtype idet utbygging og tiltak i kystsona ofte kjem i konflikt med ålegrasområda.

Generelt ber vi om at arealbruken innafor alle område kor det er registret marine naturtypar, vert vurdert. Fortrinnsvis bør alle gyteområde, ålegrasenger og område kor det er registrert levande marine ressursar som er klassifisert som nasjonalt eller regionalt viktige (A- og B-områda), sikrast mot tiltak som vil medføre høg grad av risiko for øydelegging/skade. Til hovudføremålet "*Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner*", kan "*fiske*" eller "*naturområde*" nyttast som underkategori. Alle gyteområde for kysttorsk som er registrert av Fiskeridirektoratet skal primært takast inn med ein kategori underføremål "*fiske*".

I område kor det er registrert viktige naturtypar er det høve til å legge inn omsynssone etter § 11-8 bokstav c) *sone med særleg hensyn til bevaring av naturmiljø*, eller bokstav d) *sone for båndlegging i påvente av vedtak etter annen lov, eller som er båndlagt etter slikt rettsgrunnlag*. Til omsynssone kan ein fastsetje kva føresegner og retningsliner som gjeld eller skal gjelde i medhald av andre lover for å ivareta det omsynet sona viser. Retnings linene kan ikkje gå ut over kva som er ramma for føremålet i § 11-7. Det er heller ikkje heimel til regulering av næringsverksemd, som vert regulert gjennom den einskilde sektor sitt lovverk.

Medverknad frå næringsinteresser fiskeri og akvakultur

Det er viktig at kommunen legg til rette for medverknad frå både fiskeri- og akvakulturnæringa gjennom heile planprosessen. Desse sit med grunnleggande kunnskap om si næringsverksemd, og må få høve til å legge fram synspunkt og definere kva trong dei har for areal i dag og i framtida. Planprogram og alle høyringsframlegg som kjem i berøring med deira interesseområde skal sendast på høyring til fiskeri- og akvakulturnæringa sine interesseorganisasjonar.

Fiskeridirektoratet si kartløysing

Data om registrerte kystnære fiskeområde, løyve til å drive akvakultur og registrert marint biologisk mangfald finnast i kartløysinga på Fiskeridirektoratet si heimeside www.fiskeridir.no. Kartløysinga er open for alle og data om kystnære fiskeområde og godkjende akvakulturlokalitetar kan lastast ned til SOSI- og SHAPE-format.

- Kystnære fiskeridata.

Data om fiskeområde basert på intervju Fiskeridirektoratet har føreteke med lokalkjende fiskarar

- o Gytefelt
- o Gytefelt MB (gytefelt for torsk som er verifisert av Havforskningsinstituttet gjennom marinbiologiske undersøkingar)
- o Oppvekst – beiteområde
- o Fiskeplassar – aktive reiskap (område kor det vert nytta aktive reiskap som t.d. not, trål og snurrevad)
- o Fiskeplassar – passive reiskap (område kor det vert nytta passive reiskap som t.d. garn, line, snøre, teine og ruse)
- o Låsettingsplassar (område som vert nytta til oppbevaring og mellomlagring av levande fisk, i hovudsak brisling, sild, makrell og sei)
- o Skjelførekost (område som har vore nytta til kommersiell hausting av skjel)
- o Tareførekost (førekost av stortare, førebels berre for Troms fylke)
- o Tare- haustefelt (regulerte haustefelt for tare)

- Akvakultur – godkjende lokalitetar

Godkjende lokalitetar for å drive akvakultur. Data er tematisert etter art og føremål.

- Marint biologisk mangfald

Data om marine naturtypar registrert i Naturbase som del av "Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold".

Med helsing

Hanne Marie Utvær
rådgiver

Ola Midttun
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og vert sendt utan underskrift

Mottakarliste:

Osterøy Kommune

5282

LONEVÅG

Kopi til:

Fiskarlaget Vest

Slottsgt. 3

5003

BERGEN

Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Hordaland Fylkeskommune	Postboks7900	5020	BERGEN
Kystverket Vest	Plan- og Kystforvaltningsavdelingen	6025	ÅLESUND